

Včelísek 1/2020

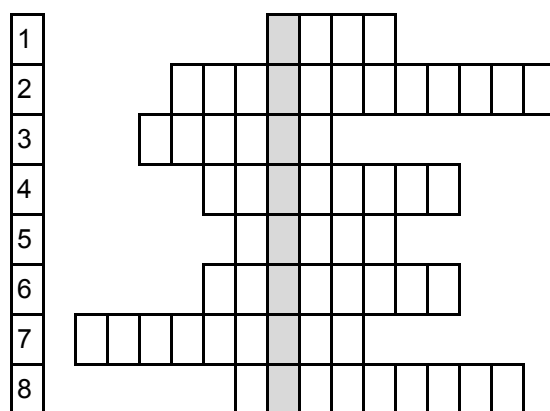
Vítáme Vás při čtení prvního čísla časopisu Včelísek v roce 2020. Tak jako loni se Vám budeme snažit přinášet různé úkoly, kvízy, doplňovačky, případně další zajímavosti pro zpestření hodin včelařských kroužků.

Jak jste jistě poznali, zkoušíme nový formát - sloupce. Budeme rádi za vaše podněty a reakce na emailu: jan.podpera@gmail.com

Obsah čísla

Doplňovačka	1
Kvízové otázky	2
Kuchtíme s medem	3
Přesmyčky	4
Včelařské fotografie	4
Hra s včelařskými pojmy	5

Doplňovačka

1. Barva, kterou budou značeny včelí matky v roce 2021.
2. Zařízení, které měří vlhkost medu pomocí odrazu a lomu světla.
3. Sladká šťáva z květů, ze které včely vyrábějí med.
4. Základní nástroj včelaře.
5. Jeden z předjarních keřů, které mohou mít pozitivní efekt na pylovou snůšku z jeho jehnědů.
6. Zařízení, které se v létě dává do česna úlu, aby se alespoň trochu rouskového pylu dalo včelám odebrat.
7. Orgán včely, kterým včela dýchá.
8. "Včelí krev"

Kvízové otázky

Dnešní kvízové otázky obsahují otázky z různých oblastí včelařství.

1. Jak se nazývají tzv. pravá ústa včely?
 - a. česno
 - b. česlo
 - c. čelo
2. Která z následujících rostlin nekvete v předjaří?
 - a. sněženka
 - b. bledule
 - c. tulipán
3. Jak se nazývá "směs", kterou odevzdáváme většinou v lednu k povinnému rozboru na přítomnost roztoče varroa?
 - a. měl
 - b. drobenka
 - c. včelí prach
4. Jaký tanec předvádí včely v úle, chtějí-li upozornit na blízký zdroj snůšky?
 - a. osmičkový
 - b. elipsoidní
 - c. kruhový
5. Který z následujících úlů je nástavkový?
 - a. košnice
 - b. warré
 - c. ležan
 - d. klát
6. Jak se jmenuje vynálezce medometu?
 - a. Franz von Hruschka
 - b. Franz von Apfel
 - c. Franz von Strudel

7. Jak se jmenuje rostlina na fotografii?

- a. líska
 - b. vrba jíva
 - c. olše
 - d. bříza
8. Jaký rozměr má rámková míra, která se nejvíce používá v České republice?
 - a. 39 krát 24 cm
 - b. 39 krát 27 cm
 - c. 42 krát 25 cm
 - d. 42 krát 24 cm

Poznámka k tajence doplňovačky

V tajence vám vyšel jeden stát. Víte, ve kterém světadílu leží? Co zajímavého se v tomto státě stalo z hlediska včel?

Kuchtíme s medem

Mezi nejoblíbenější medové moučníky patří zcela jistě medovník. Uvedeme si zde recept, který nám velmi chutná.

Ingredience na placky:

- 450 g hladké mouky
- 180 g moučkového cukru
- 180 g másla
- 1 vejce
- 1.5 lžičky jedlé sody
- 6 lžic medu
- 4 lžíce smetany
- 1 lžička kakaa

V parní lázni šleháme máslo, cukr, vejce, med a smetanu. Získáme řídký krém. Do mísy vysypeme mouku, smícháme s jedlou sodou a přidáme krém. Vypracujeme těsto, které rozdělíme na pět dílů a každý díl zabalíme, aby těsto neoschlo.

Na pečicí papír vyválíme z každého dílu cca 2 až 3 mm silnou placku, ze které vykrojíme kolo o průměru 22 cm.

Papír s těstem přeneseme na plech a pečeme v předehřáté troubě na 180 stupňů Celsia cca 4 minuty. Upečené necháme na papíře vychladnout.

Zbytky těsta upečeme také na posyp.

Ingredience na krém

- 70 g mletých vlašských ořechů
- 1 karamelizované zahuštěné kondenzované mléko (397 g)
- 200 g másla

Vše utřeme dohromady. Nenecháváme ale ztuhnout.

Ingredience na sirup

- 2.5 lžíce cukru krystal
- 1.5 dl převařené vody
- 50 ml vody

Další postup:

Spodní placku potřeme sirupem a natřeme krém. Pak další placku potřeme z obou stran sirupem a položíme na placku s krémem. Poté stejný postup opakujeme s dalšími plackami.

Vrchní placku i boky natřeme také krémem.

Pak rozdrobíme 50 g upečených zbytků těsta, smícháme s 30 g nasekaných oříšků. Touto drobenkou posypeme vršek i boky medovníku.

Hotový medovník necháme v chladu 24 hodin uležet.

Přesmyčky

V následujících přesmyčkách jsou skryty včelařské nástroje a vybavení.

1. ĚRPKRÁOZ
2. TMEZĚNAIS
3. LOHYTCPY
4. ARVCÍPŘOVLAE LKAČŽI
5. CHVYOVČPIA LUPY
6. EÍMATŘ ŽKŘAMÍ
7. KKALÍC AN MKUAT
8. MEMETDO

Včelařské fotografie

Na fotografiích vidíte trochu netradiční včelařské pomůcky. Zkuste nejprve vymyslet jejich využití.

1)

2)

3)

Pokud nevíte, co je na fotografiích za pomůcky, zkuste si vybrat z následujících textů a ty přiřadit k obrázkům.

Do zařízení se vloží lahev s vodou a vloží se do česna. Slouží jako česnová napaječka.

Zařízení slouží jako ochrana oček úlů před loupeživými včelami. Slídilky nalétávají většinou z boku oka. Toto zařízení se vloží do oka a chrání tak před vstupem z boku. V otvoru je místo na jednu včelu strážkyni, která případné slídilky odradí.

Toto zařízení sice vypadá jako malý váleček na těsto, ale slouží k něčemu jinému. Pomocí tohoto zařízení dokážeme vytvarovat umělou mateří misku ze včelího vosku.

Hra s včelařskými pojmy

Máme před sebou několik včelařských pojmů.

1. FUMIGACE
2. AEROSOL
3. INVERTÁZA
4. BIODIVERZITA

Nyní po vás nechceme znát, co pojmy znamenají. Zahrajte si hru na tvorbu slov. Z písmenek z každého slova se snažte utvořit co možná nejvíce jiných slov.

Vyhrává ten, kterému se za daný časový limit podaří vytvořit co nejvíce slov. Můžete si zvolit svá pravidla, slova mohou být česká, ale i v jiném jazyce.

Uveďme si příklad k prvnímu pojmu:
FUMIGACE: guma, game (anglické slovo)

Hrajeme si se včelím voskem

Pro své vlastnosti se včelí vosk hodí k různým aktivitám. Nápadů k některým z nich si dnes uvedeme.

1. Zkoumání hustoty včelího vosku

Do skleničky nalijeme vodu. Poté do vody dáme kousek vosku.

Pozorujeme, co se s voskem děje.

Pokus opakujeme s tím, že do skleničky nalijeme olej.

Nyní můžeme srovnat hustoty oleje, vody a včelího vosku.

2. Vosk na papíře

Voskem můžeme na papír napsat tajný dopis.

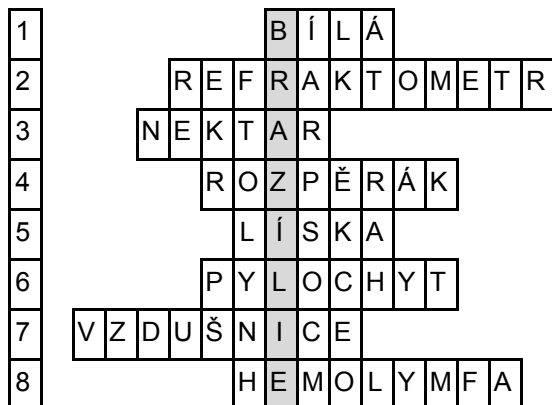
Písmo (obrazce) uvidíme, pokud papír natřeme vodovkami. Na místě, kde je vosk, se vodová barva neudrží.

3. Tvárnost vosku a teplota

Velmi oblíbenou činností bývá motání svíček z voskových mezistěn. U této činnosti si můžeme všimnout, že tvárnost vosu závisí na teplotě. Je-li teplota nízká, mezistěna téměř nejde tvarovat. Při ohýbání se láme, je křehká. Situace se změní k lepšímu, pokud mezistěnu zahřejeme například fénem.

Vybraná řešení

Doplňovačka

Kvízové otázky

Dnešní kvízové otázky obsahují otázky z různých oblastí včelařství.

1. Jak se nazývají tzv. pravá ústa včely?
 - a. česno
 - b. česlo**
 - c. čelo
2. Která z následujících rostlin nekvete v předjaří?
 - a. sněženka
 - b. bledule
 - c. tulipán**
3. Jak se nazývá "směs", kterou odevzdáváme většinou v lednu k povinnému rozboru na přítomnost roztoče varroa?
 - a. měl**
 - b. drobenka
 - c. včelí prach
4. Jaký tanec předvádí včely v úle, chtějí-li upozornit na blízký zdroj snůšky?

- a. osmičkový
- b. elipsoidní
- c. kruhový**

5. Který z následujících úlů je nástavkový?
 - a. košnice
 - b. warré**
 - c. ležan
 - d. klát
6. Jak se jmenuje vynálezce medometu?
 - a. Franz von Hruschka**
 - b. Franz von Apfel
 - c. Franz von Strudel
7. Jak se jmenuje rostlina na fotografii?

- a. líska
 - b. vrba jíva**
 - c. olše
 - d. bříza
8. Jaký rozměr má rámková míra, která se nejvíce používá v České republice?
 - a. 39 krát 24 cm**
 - b. 39 krát 27 cm
 - c. 42 krát 25 cm
 - d. 42 krát 24 cm